

SLOVENEK

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . E 26.—
 za en mesec 2-20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V upravi prejemao mesečno . . 1-70
Sobotna izdaja:
 za celo leto 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

Ilustrati:
 Enostolpna petlitvrtica (72 mm):
 za enkrat po 18 v
 za dvakrat 15 "
 za trikrat 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznaka, zabavle, osmrtice itd.:
 enostolpna petlitvrtica po 23 vln.
Poslano:
 enostolpna petlitvrtica po 40 vln.
 Izhaja vsak dan, izveniši ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne bratitve avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Akcija poljskih legij v poljskem kraljestvu.

P 25. februarja 1915.

Kaj vedo Slovenci o poljskih legijah. — Poljske legije vkorakajo v kraljestvo Poljsko. — Vojaški departement. — Informiranje slovanskega časopisa. — Naše naloge in cilji. — Narod si mora sam graditi bodočnost. — Avstrija in Rusija. — Pozdrav Slovincem. — Zakaj in kako hočemo informirati slovenski narod.

Slovensko ter sploh slovansko časopisje v Avstro-Ogrski se je doslej jako malo bavilo s poljskimi legijami, dasi predmet sam po sebi predstavlja jako zanimivo točko v današnjem političnem pokretu v monarhiji. Vzrok temu ne leži samo v slovanskih in slovanskih časnikarjih, marveč tudi v celi dosednji akciji poljskih legij. Tako smelo in ogromno početje, ki ima dvigniti na noge celokupni poljski narod, je zahtevalo iz vsega početka, da vse sile in moči narodne akcije obrne proti notranjosti, da vso svojo pozornost posveti narodu samemu in njegovim vojaškim, političnim in diplomatičnim nalogam. Zgodovinski trenutek je zahteval hitre in energične organizacije, smele odločitve, žive akcije; zahteval je, da se postavijo vse tri države, s katerimi je spojena usoda poljskega naroda, pred krepka dejstva, ki bi morala vplivati na smer celokupne politike teh držav nasproti Poljakom.

Posledica takega pojmovanja političnega položaja in naloge poljskega naroda je bil oni glasoviti, v noči od 6. na 7. avgusta 1914 izvršeni vhod prvih »strelskih« čet (v sili 3000 mož) pod poveljstvom sedanjega brigadirja legij Pilsudskega (izgov. Pilsuckega) v kraljestvo Poljsko in drzno zavzetje Miechowa, Jendzejowa (izgovori Jendzejowa) in Kielec.

Medtem ni bilo časa, niti dovolj svobodnih rok, da bi se bilo moglo dosledno in stalno informirati tuje časopisje ali vsaj slovansko. Ogromni ustroj narodne akcije v smereh, ki so bile doslej še docela nedotaknjene, je zahteval nešteto rok; zaplenil je celokupno poljsko inteligenco od srednješolskega mladeniča in devojke pa vse do najznamenitejših narodnih zastopnikov, reprezentantov dežele in države, ministrov. In tako že nad pol leta vrvi na vseh straneh bujno delo za narodni preporod, za obrambo in ohranitev naših narodnih svoboščin in pravic sredi doslej nevidene borbe največjih evropskih držav.

Danes, izza raznih preobražajev, nevarnih kriz, se je vse to delo že umirilo in učvrstilo na silnih temeljih. Krepka organizacija narodnega gibanja je našla izraza ne samo na bojnem polju, marveč tudi sredi najsiirjih vrst prebivalstva, v starih in novopridobljenih pokrajinah, v vseh smereh kulturnega življenja ter celo zunaj mej poljske zemlje in v najoddaljenejši tujini. Danes ima poljska stvar svoje zastopnike v vseh evropskih državah; naši diplomati in emisarji pripravljajo tla za bodoče delo evropskega kongresa, na katerem mora stopiti na dan kakor ena najvažnejših točk — poljsko vprašanje.

Vojaški departement poljskih legij, ki je organiziral v svojem območju tudi široko razpreženi tiskovni urad, je sedaj prevzel kot eno najvažnejših nalog, da neposredno informira slovansko časopisje o razvoju poljske stvari ter o gibanju poljskih legij.

V to svrhu pošiljamo vam, bratje Slovenci, to prvo pismo, ki naj vam predvsem prinese pozdrav za narodno svobodo borečih se poljskih čet iznad Visle, Ravke in Bzura, iznad Dunajca, Dnestra in Pruta, izpod beloglavih Karpotov, katerih pečine je že obilo pordečila kri poljskih vojakov vseh treh vojujočih se strani. Hočemo vas informirati kot iskrene brate, s katerimi se lahko v marsikakem oziru na današnji poljaž Evrope, načine in poti naših in vaših teženj razlikujemo, s katerimi pa moramo govoriti odkrito, dobro vedoč, da v glavnem načelu stoje na naši strani in da bodo izza svojega preporoda leta 1848. popolnoma umeli, kaj je boj za življenje, boj za narodni obstanek, boj za svobodo in politični preporod.

Ta naša sveta borba je danes naše edino sredstvo; njeni cilji — danes edino geslo. Staviti moramo vse na eno karto, vreči moramo na tehnično današnjih dogodkov našo, za svobodo težeco kri, vreči iz lastne volje, brez kakršnegakoli nasilja, v imenu one najnaravnije resnice, ki pravi: da narod, na katerega zemlji se dogaja ta grozni obračun političnih sil, čigar zemljo in kri si dele tujci, ne more in ne sme molčati, ostati ravnodušen in prekrizanih rok čakati svoje usode. Ko se drugi bore na naši in za našo zemljo, ne smemo pozabiti na svojo dušo, na svoj narodni ponos in naravno pravo, da sami odločujemo o sebi; zato zgrabimo orožje, da z dejanjem živečega, svobodnega organizma dokumentujemo svoje najsvetejše človeške pravice, pravice do življenja, enakopravnosti, svobode!

In če v tem krutem boju stojimo ramo ob ramo s četami avstro-ogrske monarhije, storimo to iz najnaravnijega razloga, ki izhaja iz naših najtežjih izkušenj v celem

LISTEK.

Opustošena Slovaška.

V slovaškem domu. — Kratko veselje Rusov. — V slovaški cerkvi. (Izvirno poročilo »Slovincu«.)

Mračilo se je že in debel sneg je nalezaval, ko sem dospel v malo slovaško mesto B . . . , kjer so se pred kratkim vršili hudi boji

Po cestah so stali trenski, provijantni vozovi brez konca in kraja in dolge municijske kolone; tik pred velikim trgovim pa so glasno ropotali motorji mnogoštevilnih avtomobilov, kar je vselej najboljši dokaz, da mora biti v tem kraju veliko in važno poveljstvo. Velike električne obločnice so le mrko razsvetljevale glavni trg in v odprtih prodajalnah so kupovali častniki in vojaki svoje potrebščine. Iskal sem prenočišča, a skoraj v vsaki hiši sem že videl vojake, vse je bilo prenapolnjeno. Vže izven mesta sem sopil v malo hišico; pri peči sta sedeli dve stari ženi in čitali iz molitvene knjige. »Dober večer babuške! Ali imate prostor za eno osebo?« sem vprašal. »Hej!« je odgovorila prijazno

mala, debela ženica in mi hitela kazat še slučajno prazno sobo. Kmalu smo bili prijatelji in pri gorki peči sta mi pripovedovali svojo žalost. Sinovi so odšli v vojsko in že štiri mesece nista dobili nikacega pisma ne poročila. Pisali in vprašali sta že na vse kraje, a od nikoder odgovora. Kolikokrat sem že poslušal to žalostno povest? Skoraj povsod, kjer sem prenočeval, vedno isto žalostno tožbo očeta, matere ali žene: »Nije pisal!« Tolažil sem zapuščenih revij in jima razkladal, da pisma ujetnikov rabijo vselej po več mesecev, da Sibirija ni tako strašna in da pišejo ujeti Slovenci prav zadovoljivo v našo domovino. Hvaležni za tolažilne besede sta mi kuhali čaj, jaz pa sem si ogledoval slovaško izbo. Po stenah so visele svete podobe, druga poleg druge, pod podobami pa so krasile sobo porcelanaste kanglejice »žbanke«, rožnato pisani krožniki — »stanirki«, v kotu na široki postelji pa se je šopirila mogočna kopica pernic. Pernice so nekaj dokaz premožne hiše in ponos hišne gospodinje; videl sem že hiše, v katerih so imeli na vsaki postelji po štiri pernice.

Ker mi je bilo znano, da je bil sovražnik več dni v tem mestu, sem vprašal, ako imajo veliko škodo. In pripovedovale so mi, da je prišlo 1. decembra m. l. Rusov kot listja in trave. Naše

čete so morale iz strateških ozirov zapustiti to mesto in z njimi je zbežalo skoraj vse meščanstvo. V enem dnevu je vlak odpeljal nad 6000 ljudi in skoraj vse hiše so bile prazne. Le starejši možje in žene so ostali, ostal je pa tudi mestni župan in le njemu se je zahvaliti, da mesto ni preveč trpelo pred sovražnikom. V prazna stanovanja so postavili konje, ker je manjkalo hlevov, in v par dneh so bila meščanska stanovanja konjski hlev, polni gnoja in blata. Zaprte trgovine so ulomili in odnesli vse, kar je bilo v trgovini, še celo silvalne stroje so skušali prodajati za 5 K meščanom. Iskali so seveda tudi v kletih, kjer je bilo marsikaj dobrega skritega, in nosili so cel dan v svoja stanovanja, kuhali, jedli in pili. Največ so trpeli Judje, ker je znano, da imajo Rusi posebno piko na Jude. Sredi ceste so jih ustavili in siloma sezuli čevlje, in ubogi Judje so se preplašeni capljali po blatu bosonogi domov. V mestu je ložiral višji korni poveljnik in njemu na čast je koncentrirala ruska vojaška godba na glavnem trgu. General je prišel večkrat k takemu koncertu in delil tam med častnike in moštvo medalje in redove. A kmalu je bilo konec veselja; naši topovi so prihajali vedno bližje in bližje ter kazili sovražniku mirne urice. Dne 7. decembra se je pričelo

umikanje Rusov, ki je trajalo en cel dan in celo noč. Posebno močna je bila kavalarija, ki je jahala več ur neprenehoma skozi mesto. Ko so pa naše čete zasedle bližnje hribe, se je izpremenilo umikanje v beg. Vse je bežalo, kar je ostalo v mestu; le v vinskih kletih je ostalo nekaj prijateljev ogrske kapljice in našli so jih naši poznejše popolnoma upijanjeni v trdem spanju. Začudenost so gledali okoli sebe in niso mogli verjeti, da je mesto B. zopet avstrijsko. Tako sta mi pripovedovali starki, jokali in stekali skrbni in strahu.

Drugi dan sem se podal, da si ogledam mesto. Velika ulica »Kosuth Lajos uteza« je široka in ima na eni strani celo trotoar, pred vsako hišo so bili prej vrtni nasadi, a vojska jih je uničila in vrtno ograje so pokurili vojaki. Trgovine so zopet vse odprte, in tu in tam se še vidijo velike luknje, zarezane z bajoneti v rolete. Skoraj vsa trgovina je v rokah Judov, vsled tega srečujem le črnobradate postave v kaftanih, ki me pozdravljajo nemško. Okna so razbita in za silo pokrita s papirjem ali desko in tu in tam se sliši rezgetanje konj, ki so postavljeni v prazne hiše. Glavni trg je vsekakor lep in zanimiv in vsaj trikrat tako velik kakor naš Kongresni trg. Na sredi trga stoji jako ličen narodni muzej, ki vsebuje krasno

zadnjem stoletju. Stojimo na strani onega, ki nam je storil najmanj hudega ter s polstoletno politiko in vladanjem dal množico dokazov, da hoče to zlo popraviti. da je iskreno naklonjen celemu našemu duševnemu razvoju, naši narodni kulturi, našim človeškim in narodnim težnjam, ki so samo v Avstriji, pod vladjo nasproti nam pravične habsburške dinastije, našle pravega razumevanja in ugodnih tal za svobodno svoj razvoj.

Ne kaka slepa mržnja nasproti našim protivnikom — kakor se to običajno komentira na nasprotni strani, — ne narodni fanatizem, niti zapiranje oči pred nevarnostmi, ki so nam vsekdar grozile tudi od druge strani, ne odtujeni separatizem nasproti drugim Slovanom, — marveč samo globoko stoletno prepričanje, da moramo sami sodelovati v boju za našo zemljo, ako hočemo, da bomo od njega imeli kaj koristi, samo globoka vera v prepričanje, da moremo iti skupaj s tistimi, ki nam ni ničesar vskratil v našem narodnem in kulturnem življenju, ki nam je priznal vse konstitucionalne pravice svobodnega naroda in kateri vlada na poljski zemlji na drug način, nego naši protivniki onstran Visle, dasi so tudi Slovani in so nam že tolikokrat obečali drobtine svobode samo zato, da so nam jih mogli zopet vzeti ter z novo reakcijo despotizma in premoči zatirati nesrečni poljski narod.

To je naše načelno stališče. Odkrivamo vam ga iskreno, kakor smo ga z junaskim činom odkrili že pred očmi celokupnega sveta. In četudi najdete morda v tem našem nazoru kako točko, ki je za vas nerazumljiva, ki se razlikuje od vašega mnenja, vendar se nadajamo in čvrsto upamo, da boste imeli toliko dobre volje in nepristranosti, da boste mogli mirno a pazno zasledovati našo akcijo, da boste mogli razumeti naš tragični današnji položaj, ki mu pa ne manjka naslednikov, in naše težke narodne naloge.

Stoječi na tem stališču se obračamo k vam, slovenski bratje, s popolnim zaupanjem. Obveščali vas bomo stvarno, nepristransko ter iskreno, ne da bi hoteli količkaj poizkušati, da bi vam vsilili svoje stališče v vaših posebnih narodnih in sploh slovanskih vprašanjih. Hočemo samo, da spoznate čisto resnico o nas, da črpate iz prvega vira, da zasledujete dejstva in dogodke na poljskih tleh v neposrednem njihovem odsevu v poljskih dušah, da zavrnete od sebe vse motne, lažnjive in škodljive vesti, ki pronicaajo iz vseh mogočih nezanesljivih virov sovražnega nam časopisja, da boste vedeli — kolikor je to v današnjih razmerah mogoče, — kakšnim potem in kakšnim načinom težimo za našim najsvetejšim idealom človeške svobode in narodne kulture.

V nadaljnjih pismih bom prešel na stvar samo ter vas bom natanko obveščal o vsakem važnejšem koraku naše narodne akcije. Vse slovenske liste in časopise prosim v imenu »Vrhovnega Narodnega Odbora«, da blagovolijo naše informacije podajati dalje krogu svojih čitateljev.

Tangens.

Ali so nas Poljaki prevarali?

Tednik »Polen« je pisal: Že nekaj tednov se sliši tu in tam, da Poljaki v sedanji vojni niso izpolnili nadej, ki so jih (gotovi) stavili na nje. Znano je gotovo, koliko imetja in krvi so Poljaki na Avstro-Ogrskem žrtvovali za mo-

narhijo in dinastijo in še vedno žrtvujejo. Znano je, da so tisti Poljaki, ki jim je vojna opustošila njihovo deželo in jim uničila imetje, njim edinim v državi, zbrali milijone kron in z njimi opremili in poslali v boj najljubše, kar so imeli — deset tisoč svoje mladine — dasi jih za to žrtev ni vezala dolžnost. Vse to je znano, a vendar se vedno sliši, da so nas »Poljaki prevarali!« kot vojaki monarhije se bijejo z največjo bravuro, kot državljani so žrtvovali svoje dobro, žive v izgnanstvu, v bedi, darujejo poslednji vinar, da bi najmlajše sinove, ki so jim še ostali, poslali v vrste legije — pa so prevarali!«

Začuden vprašujemo: S čem so Poljaki presenečili, s čem prevarali?

Očividno s tem, ker na Ruskem-Poljskem ni izbruhnila vstaja proti Rusiji.

Ni izbruhnila. Resnica. Toda, ali je kdaj resno misleč Poljak v resnici pričakoval podobnega izbruha? In ali je bila mogoča vstaja neoboroženega ljudstva, brez vseh mladih moči, ki izpolnjuje vojno dolžnost v oddaljenih provincijah, vstaja v kraju, zasedenim od milijonske ruske armade? L. 1863. so hoteli Poljaki z golimi rokami jemati ruske topove. Toda skončalo se je strašno, in drugače se končati ni moglo. Nikdo ni imel pravice pričakovati v druge take norosti od Poljakov.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Večji boji zahodno od užoškega prelaza. — Naši zavzeli višino pri Cisni in ujeli 400 Rusov. — Hudi boji v jugovzhodni Galiciji.

Dunaj, 3. marca. Uradno se poroča: V Karpatih so zahodno od užoškega prelaza v teku boji, ki so se v večjem obsegu razvili za posest važnih višin gorskega prelaza. Več ruskih protinapadov smo krvavo odbili; tekem dneva smo na bojni črti dosegli nove krajevene uspehe.

Pri osvojitvi neke višine severno od Cisne je ostalo 400 ruskih ujetnikov v naših rokah. (Cisne leži med prelazoma Lupkov in Užok. Op. ur.)

V jugovzhodni Galiciji se na celi bojni črti vrše hudi boji.

Ob Dunajcu in na Rusko-Poljskem se ni nič posebnega zgodilo. Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Nemci ujeli pri Bobru 1500 Rusov. — Rusi pričeli zopet prodirati.

Berolin, 3. marca. Veliki glavni stan: Pri Grodnu je položaj neizpremenjen.

Jugovzhodno od Avgustova so poskušali Rusi prekoračiti reko Bobr; s težkimi izgubami smo jih vrgli nazaj in ujeli 1500 mož.

Ostali napadi severovzhodno od Lomže so se popolnoma izjalovili tik pred našo fronto.

Jugozahodno od Kolna smo napredovali, južno od Myszinieca so se naše prednje čete pred premočnim sovražnikom nekoliko umaknile.

Severovzhodno od Prasznyza so Rusi počasi prodirali.

razsaja krvavi boj že več mesecev po njegovih njivah in gozdih. Sovražnik je požgal hiše, odgnal živino in odpeljal pridelke.

Vzdramil sem se in poslušal duhovnika, ki je po končanem opravilu začel moliti, sedaj v slovaškem jeziku, in z njim je vsa cerkev glasno molila:

»Otcovia a synovia naši, manželia, »a bratia naši krv svojo vylievajú.
»Rodiny naše sú opustene. Jarmútené
»matky, plačúce manželky,
»nariekajúce dietky túžebne
»očakávajú pomoc Tvoju.« —

Vračal sem se v stanovanje. Krasno zimsko solnce je poljubljalo zledenelo zemljo. Po ulicah so drvili avtomobili, ropotali težki trenski, provizantni in municijski vozovi; počasi so se premikali sanitetni vozovi, napolnjeni z ranjenci, jezdec so švigali na vse kraje, novo opremljene čete so korakale čvrsto s kolodvora, velike kolone ujetega sovražnika so vodili z nasajenimi bajonetmi, od daleč pa se je čulo votlo, zamolklo gromenje topov, ki iz Dukle in Karpatov preganjajo mogočnega sovražnika. V mojem stanovanju pa sta sedeli obe stari ženi pri peči in tiho čitali iz molitvenika.

»Nije pisal?« sem vprašal starko in vskliknila je s krasnim slovaškim naglasom:

»Hej!«

K. G. Izanc.

Več ponočnih ruskih napadov vzhodno od Plocka smo odbili.

Najvišje armadno vodstvo.

VELIKA BITKA V JUGOVZHODNI GALICIJI.

Budimpešta, 3. marca. »Az Est« poroča: Karpatski boji trajajo na celi fronti. Najhuje divja bitka za Stanislav in na jugovzhodni gališki ravnini. Dognalo se je, da so Rusi za oprostitev svojega južnega krila poslali v ogenj vse svoje rezerve, tudi komaj izvežbane čete. Naš položaj je v splošnem ugoden. Čeprav se bojujemo proti dvakratni premoči, vendar sovražnik ni mogel niti na eni točki napredovati. Napadi in protinapadi so siloviti in polni izgub. Kako dolgo bo še trajala ta velikanška bitka, se še ne more reči.

POLOŽAJ V KARPATIH.

Vojaški strokovnjaki pišejo o položaju v Karpatih: Nekaj dni sem se obračal naša pozornost na osrednji del gozdnih Karpatov, kjer so se po daljšem odmoru pričeli zopet odigravati večji dogodki. Posebno silen se zdi pritisk, ki ga izvajajo naše čete med prelazoma Užok in Lupkov. Naša fronta se vleče tam, kakor je pred kratkim poročal generalni štab, ob gornjem Sanu do Cisne, kraja, ki je oddaljen okoli 20 km vzhodno od Lupkova. V bojih zadnjih dni se je posrečilo našim četam zavzeti važne višine in jih kljub silnim ruskim protinapadom tudi obdržati. Z osvojitvijo neke višine severno od Cisne smo prišli na črti proti Lisku naprej.

SILOVITI BOJI PRI VALOVCU.

Eperjes, 3. marca. Med Volovcem in desnim bregom Makovice se vrše boji z izredno silovitostjo. Mi trajno pridobivamo na prostoru. Boji so zelo trdovratni.

VRNITEV 5000 UJETNIKOV IZ RUSIJE.

Bukarešt, 3. marca. Ruska vlada je približno 5000 Avstrijcem, Ogrom in Nemcem, ki jih je dosedaj zadržala v Rusiji, dovolila, da se smejo vrniti v domovino. Dotični se bodo vrnili čez Rumunijo.

MESTNI SVET V ČRNOVICAH RAZPUŠČEN.

Budimpešta, 3. marca. »A Nap« poroča iz Marmaros-Szigeta: O ruskih opustošenjih v Bukovini prihajajo vedno nove podrobnosti. V občini Hilece so Rusi popolnoma požgali parno žago veleindustrija Adlersberga. Škoda znaša dva milijona. Prebivalci Bukovine so se pričeli počasi vračati in otvarjati svoje trgovine. V Črnovicah je mestni svet razpuščen. Za vladnega komisarja je imenovan dr. Kral.

RUSKA POROČILA.

Kodanj, 3. marca. Ruski vojni poročevalci poročajo, da se severno od Varšave razvija ruska protiofenziva in da se na črti Plock—Racioncz zbirajo močne nemške čete, da preprečijo ruske napadalne načrte in pripravijo obleganje Varšave od več strani.

Uradno se poroča, da je na celi črti ob Visli v teku ofenziva. Vojni položaj na Poljskem je negotov. Posamezni kraji neprestano menjavajo gospodarje, danes so Nemci, jutri Rusi, potem zopet Nemci itd.

Vojni poročevalci, ki pripovedujejo o velikih premikanjih avstro-ogrskih čet, pripisujejo bojem v Karpatih v primeri z dogodki na Poljskem postranski pomen, čeprav se tudi v Karpatih vrše boji s skrajno silovitostjo in najtežjimi izgubami.

»Nowoje Wremja« poroča pod naslovom »Človeštvo in vojska«, da sta ruska letalca poročnik Kowanko, sin generala, in Jakowenko pri nekem poizvedovalnem poletu padla v avstrijsko ujetništvo. Veliki knez je brzojavno obvestil generala, da je njegov sin ujet in pripomnil, da je nek avstrijski zrakoplov vrgel listek, na katerem je bilo napisano, da sta oba ruska letalca ujeta.

NEMŠKO POROČILO O UMIKANJU PRI PRASZNYSZU.

Berolin, 4. marca. (Kor. u.) Wolffov urad poroča iz velikega glavnega stana: Po občudovanja vrednem zavzetju močno utrjenega kraja Prasznyz od strani nekega našega zbora, ki je nastopal iz vzhodne smeri, je bil položaj en dan v toliko kritičen, da so trije ruski armadni zbori nemško krilo napadli od vzhoda, jugovzhoda in juga in prisilili naš zmagoviti zbor, da se je tej premoči umaknil. Pri tem so bili posamezni deli zbora ostro napadeni; tudi se ni moglo ranjencev, ki so bili nastanjeni po bližnjih vaseh, pravočasno odpeljati. Rusi pa niso mogli urejeno umikanje motiti in so izgubili stik z nemškim zborom. Iz tega sledi, da so pri svojem napadu močno trpeli. Med tem se je položaj po dohodu nemških ojačenj zopet popravil. Malopomembni ruski uspeh se ne more primerjati z nemškim naskokom na Prasznyz, kjer smo ujeli nad 10.000 Rusov in za-

plenili mnogo vojnega materiala. Če se Rusi kljub temu trudijo, da bi z dolgovremnimi neverjetnimi poročili izpremenili ta uspeh v pomembno zmagbo, se vidi v tem brezuspešno stremljenje, da bi odvrnili splošno pozornost od pogubonosnega poraza 10. ruske armade v pozimski bitki v Mazurih.

OBLEGANJE OSOVJECA.

Kolin, 3. marca. »Köln. Ztg.« poroča, da so Nemci dva forta trdnjave Osovjec tako razstrelili, da sta umolknila.

AVSTRIJSKA UPRAVA NA JUŽNEM POLJSKEM.

V Pjotrkovu so nabili lepake v ruskem, poljskem in nemškem jeziku, ki naznanjajo, da prevzame Avstrija okrožja Pjotrkov, Laski, Novoradomsk in Censtohov v svojo upravo.

X X X

PREBIRANJE ČRNOVOJNIKOV NA OGRSKEM.

Budimpešta, 3. marca. (Kor. urad.) Honvedni minister je doposlal municijem razglas, ki obsega podrobna navodila, kako naj prebirajo letnike 1873, 74, 75, 76 in 77 B razreda črne vojske.

X X X

VTIS RUSKIH PORAZOV V RUMUNIJU IN ITALIJI.

Haag, 3. marca. Znani rusofilski publicist Dillon brzojavlja iz Rima listu »Daily Telegraph«: Rusko umikanje iz Bukovine in vzhodne Prusije skupno z izjavo Sazonova o bodočnosti Carigrada je v Bukareštu in Italiji napravilo globok vtis.

Hidro in uspešno obdelovanje polja.

Dunaj, 3. marca. (Kor. u.) Vojna uprava je odredila z ozirom na narodno gospodarstvo in vojaško važnost kolikor mogoče hitrega in temeljitega obdelovanja polja, naj se moštvo kmetijskega stanu vojaških čet, ki se nahajajo v zaledju (nadomestne čete, oddelki rekonvalescentov in zavodi) podeljujejo dopusti, v kolikor to dopušča potreba nadomestila pripravlenosti nadomestila armadi, ki se nahaja na bojišču, in druge vojaške koristi. Dopusti se podeljujejo v prvi vrsti samostojnim kmetom in svojem samostojnih kmetov in končno poljedelskim delavcem. Pri podeljevanju dopustov se ozira na čas obdelovanja in kraje, kamor se podeljuje dopust in z ozirom na druge krajne razmere. Na dopust odpuščeni vojaki dobe temeljni dopustne listine prosto vožnjo na železnicah. Kdor prekorači dobo dopusta se kazensko sodno strogo kaznuje. Na dopustu bivajočim se izplačujejo njih pristojbine in njih svojem morebitne podpore. Kolikor je mogoče, se na poziv političnih okrajnih oblasti odkažejo posameznim občinam ali posameznim posestnikom delovne partije po 20 mož. Končno se z ozirom na utemeljene prošnje, ki se morajo vložiti pri političnih oblasteh, začasno oproste vojaške službe samostojni kmetje in posamezni kmetijski uradniki.

Japonska križarka zade'a na angleško m.no.

Carigrad, 3. marca. Kratka brzojavka javlja, da je japonska križarka, ki je krila japonske operacije v Singapuru in se hotela združiti z ostalim japonskim brodom, v bližini malajskega polotoka zadela na angleško mino in se takoj potopila. O usodi posadke še ni nobenih poročil.

Odkrila zarola v Braziliji.

London, 3. marca. (Kor. urad.) »Reuter« poroča iz Rio de Janeiro: Policija je odkrila zaroto, ki je nameravala strmoglaviti državnega guvernerja v Rio de Janeiro. Zaroto so zadržali. Aretirali so med drugimi zarotniki tudi mornarje vojnih ladij »Minas Gerases« in »San Paolo«.

Poizkušeni bombni napad v New-Yorku.

New-York, 3. marca. (Kor. u.) Tu so zaprli nekega moža, ki je zamen poizkušal vreči bombo v tukajšnje katedralo Sant Patrika. Policija sodi, da gre za anarhistični napad.

Položaj v Libiji se bol ša.

Rim. Kakor piše »Giornale d'Italia« je izvedel, da je v kratkem pričakovati, da se povrne v Italijo polkovnik Grazioli, načelnik politično-vojaškega urada v Tripolitaniji ter da ni izključena možnost, da ga bodo nadomestili s konzulom Piacentinijem in marjorjem Biancom, ki sta sedaj v Ri-

zbirko iz slovaškega narodnega življenja in zgodovine. Pri mestnem magistratu sem dobil vstopnico in si pod spremstvom mestnega uradnika ogledal to velezanimivo zbirko. Na spodnjem delu trga pa stoji krasna in veličastna cerkev, ob katero se naslanja mogočen, visok zvonik. Videl sem na Ogrskem že mnogo lepih cerkev, tako n. pr. je stolna cerkev v Košicah ponos cele Ogrske, a tudi ta cerkev je ena najlepših, ki sem jih dosedaj videl. Ubrani glasovi zvonov so vabili k nedeljskemu opravilu in stopil sem v cerkev. Stavba je zidana v gotičnem slogu in tudi notranjščina je lepa in okusno opremljena. Naštel sem 14 oltarjev, veliki oltar se pa odlikuje s krasnim harmoničnim ozadjem šestih velikanskih barvastih mozaik okenj. Začela se je sv. maša in cerkev je bila polna ljudstva. Pestra slika slovaških narodnih noš! Ženske v rožnatih pisanih širokih krinolinah z raznimi živo barvnimi pentljami in rdečih ali zelenih nogavicah. Tam so stali moški z velikimi belimi kockastimi plašči — »čuba«, tam so zopet klečali moški v velikih belih plaščih iz same ovčje kože — »guba«; oni z raznimi rdečimi našivi in okraski so Ogri. Cerkevne orgle so lepo donele, pela se je maša v ogrskem jeziku. In gledal sem na ta ubogi narod, ki je klečal v svoji cerkvi in molil ter prosil Boga, da se konča ta ljuti boj na njegovi zemlji. Koliko je preстал ta ubogi Slovák že v mirnem času! Vzeli so mu samostojnost, odtujili mu jezik, danes pa

mu. Imenovani list pristavlja, da se na položaju v Tripolitani že čutijo dobre posledice nove vlade. Položaj se je zboljšal vsled tega, ker se je nemudoma in energično vse ukrenilo, da je mogoče kljubovati ustaškim napadom. Vrhuhu tega je odpošiljatev novih oddelkov omogočila generalu Tassoniju, da drži več važnih postojank, ki bi se morale umakniti višji sili, če bi teh novih čet ne bilo.

Boji za Dardanele.

POROČILO ANGLEŠKE ADMIRALITETE O OBSTRELJEVANJU DARDANEL.

Rotterdam, 1. marca. »Reuter« poroča 24. m. m., da razglašajo angleška admiraliteta o obstreljevanju Dardanel 25. m. m.: Vhod v Dardanele so branile sledeče važne 4 utrdbe: baterija na Kap Hellesu, utrdbe Sed-ul-Bahr, Orkhanieh in Kum Kale. Ker se je zjasnilo, se je v četrtek zjutraj kljub južnozahodniku obnovil napad. Ladje »Queen Elizabeth«, »Agamemnon« in »Gaulois« so več časa obstreljevale utrdbe s težkimi topovi. Baterija na Kap Hellesu je odgovarjala. Na 11.000 jardov je zadela neka granata ladjo »Agamemnon«, ubila je tri in težko ranila pet mož. Oklopniči »Iresistible« in »Gaulois« sta streljali, merilo se je dobro, na Orkhanieh in na Kum-Kale. »Queen Elizabeth« je z veliko natančnostjo obstreljevala Kap Helles in je prisilila sovražnikove topove, da so morali umolkneti. Pod varstvom velikih topov sta se približali ladji »Vengeance« in »Cornwallis« obrežju in sta iz bližine obstreljevali Kap Helles ter popolnoma uničili bateriji; medtem se je pričelo iz Orkhanieha in iz Kum-Kaleja zelo počasi in nenatančno streljati. Ker so že 26. februarja morske ožine očistili na daljavo 4 morskih milj od min, so odjadrali ladje »Albion«, »Majestic« in »Vengeance« do konca očiščene črte in obstreljevale utrdbo Dardanus in baterije, nameščene na azijskem bregu. Turki so brez vsakega uspeha odgovarjali na ogenj in so se umaknili iz prvih utrdb, ko so bili obstreljevani iz ožine. Popoldne sta izkrcali ladji »Vengeance« in »Irresistible« čete pri Kum-Kale in Sed-ul-Bahr. Kum-Kale je deloma, utrdbe Helles, Sed-ul-Bahr in Orkhanieh so popolnoma porušene. Na azijski strani so se umaknili Turki po mostu čez reko Mander; most je deloma podrt. Uničena sta dva nova 11 cm topova, ki sta bila postavljena pri grobu Ahila in štiri Nordenfeldtovi topovi, ki so nadvladali vhod v Dardanele. Francoski ladji »Suffren« in »Charlemagne« sta napadli nato Orkhanieh in Kum-Kale, približali sta se utrdbama do dva kilometra. Ko sta zapazili, da utrdbi nista več sposobni, da se branita, se je ukazalo ladjam »Vengeance«, »Triumph« in »Albion«, naj utrdbe popolnoma uničijo, kar se je izvedlo ob pol 5.

PONOVNO OBSTRELJEVANJE DARDANEL.

Carigrad, 3. marca. (Kor. u.) Včeraj je sovražnikovo brodovje nad 600 krogeľ izstrelilo. Streljanje ni učinkovalo. Ogenj turskih baterij je razbil zadnja jadra ladje, kjer je bila razvita zastava kontreadmirala. Sovražnikove ladje so bile večkrat zadete. Predvčerajšnjim ponoči so poizkušale sovražnikove torpedovke vdreti v morsko ožino, a turske baterije so jih prisilile, da so se morale umakniti. Agence Milli poroča, da se je potopila neka torpedovka.

Carigrad, 3. marca. (Kor. ur.) Agence telegraphique Milly poroča: Del sovražnega brodovja je danes pol ure obstreljeval naše baterije ob vhodu v Dardanele, vendar brez uspeha.

POŠKODOVANE LADJE PRED DARDANELAMI.

Carigrad, 4. marca. Angleške linijske ladje »Queen«, »Elizabeth«, »Irresistible«, »Agamemnon« in francoska ladja »Suffren« so težko poškodovane. Neka angleška ladja je vsled obstreljevanja pričela goreti.

Carigrad, 3. marca. Iz Soluna se poroča, da je bila angleška križarka »Zephir« pred Dardaneli nevarno poškodovana. V Solun so pripeljali 150 ranjencev, ki jih prepeljejo na Malto.

ANGLEŠKO-FRANCOSKE ČETE ZA DARDANELE.

Rim, 4. marca. Pri Alexandretti so opazili angleško-francoske prevozne ladje, ki so vozile čete proti Dardanelam.

TURKI ZAPRO DARDANELE Z RAZSTRELIVOM.

Berlin, 2. marca. »Daily Chronicle« poroča preko Aten: Turki so zasedrali v severnem delu Dardanel štiri velike parnike, ki so najbrže napolnjeni z razstrelivnimi snovmi. Če se posreči, česar pa ne pričakujejo, da zvezno brodovje premaga

utrdbe, je vse pripravljeno, da razstrele te ladje, ki bi popolnoma zaprle Dardanele.

TURŠKA VLADA NAMERAVA ZAPUSTITI CARIGRAD?

Dunaj, 3. marca. Iz Rima poročajo razni listi: Turška vlada razmotriva vprašanje, da zapusti Carigrad in da se preseli v Odrin ali v Bruso. Ker se z živežem lažje preskrbe v Aziji, se je odločilo, da se preseli vlada v Bruso.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Odbiti angleško-francoski napadi. — Nemci zopet pridobili na ozemlju.

Berolin, 3. marca. Veliki glavni stan: Pri Saint Eloi južno od Yperna smo po krvavem borenju odbili napad dveh angleških stotnij.

Pri Peronne se je spustil na tla nek francoski zrakoplov, ker se mu je pokvaril motor. Posadko smo ujeli.

Francoski napadi v Champagni niso imeli niti najmanjšega uspeha. Francoze smo zopet s težkimi izgubami vrgli nazaj v njih postojanke.

Severozahodno od Ville-sur-Tourbe smo izrgali sovražniku strelske jarke v širokosti 350 m.

Francoske napade v gozdu Consenvoye in pri Ailly-Apremontu smo z lahkoto odbili. Naš napad severovzhodno od Badenvillerja nam je zopet znatno pridobil na ozemlju. Našo fronto smo v zadnjih dneh potisnili za 8 km naprej.

Severovzhodno od Cellesa so Francozi brez uspeha poskušali, da bi zopet izenačili izgube zadnjih dni.

Najvišje armadno vodstvo.

Uradno francosko poročilo.

Pariz, 1. marca. Uradno se 28. m. m. ob 11. uri zvečer poroča: Naš ogenj je zadržal v Beaucourt pri Albertu nemški napad. Sovražnik je obstreljeval Soissons z 200 granatami. V Champagni smo na celi bojni črti znatno napredovali. Severno od Perthesa smo vrgli nazaj protinapad. Obdržali smo večer zavzeti strelski jarek, svoje postojanke smo utrjevali in zasedli nove strelske jarke. Zemljišče smo pridobili v vseh gozdih med Perthesom in Beauséjourom. Včeraj smo pridobili do 2000 metrov strelskih jarkov; danes smo svoj dobiček vidno pomnožili. Sovražnik je pustil v enem samem strelskem jarku nad 200 mrtvih. Po zadnjih poročilih se nadaljuje boj z za nas ugodnimi pogoji. V Argonih smo vzeli pri višini 263 (zahodno od Boureuillesa) do 300 metrov strelskih jarkov. V Vauquoisu smo po sijajnem napadu pehote dosegli planoto, na kateri stoji vas. V Vozezi pri Chavelette (3 km od Celles-sur-plaine) je bil popolnoma odbit precej živahen nemški napad.

Poročilo ob 11. uri zvečer: Snežni viharji in dež so ovirali operacije na več točkah. V Champagni smo severno od Le Mesnila odbili močan protinapad. Pri Pont-a-Moussonu v gozdu le Petre smo osvojili neko utrdbo. V Sulzernu, severozahodno od Münstra, smo v noči od nedelje na ponedeljek odbili precej močan napad. Ujeli smo veliko Nemcev. Ob Hartmannsweilerkopfu smo kljub nemškim protinapadom obdržali osvojeno ozemlje.

Boji v Alzaciji.

Zürich, 3. marca. Zadnje dni prejšnjega tedna smo v naskoku zavzeli dve francoski postojanki severno od Dammerkircha.

Boji v Vozezi.

Basel, 1. marca. Na južni bojni črti v Vozezi, kjer so se bili očitno lahki boji za postojanke, so včeraj po večdnevem odmoru zopet gromeli topovi. V dolini Münster so bili potisnjeni Francozi nazaj proti meji.

Silno obstreljevanje Soissons.

Haag, 3. marca. Pariški dopisnik »Daily News-a« javlja, da v zadnjih dneh Nemci vedno bolj pritiskajo na francosko fronto pri Soissons. Nemcem se je posrečilo, da so svojo artiljerijo približali Soissonsu. V času od 25. februarja je nemški artiljerijski ogenj uničil 250 soissonske hiše. Isti poročevalec poroča, da morajo prav vsak čas na ravno isto fronto dospeti težki angleški topovi.

Priprave za novo francosko ofenzivo.

Rotterdam, 4. marca. Za novo francosko ofenzivo delajo velikanske priprave. Ko bo izvršena nova razporedba čet, stavlja največje upe na ofenzivni načrt, ki ga je izdelal general Castelnove.

Kako so zamenjavali francoske invalide.

Basel, 3. marca. (Kor. u.) Neki zastopnik »Baseler Nachrichten«, ki je bil navzoč, ko so pripeljali francoske invalide, poroča: Sprejemna služba je poslovala z nemškim redom in disciplino. Pred vsakimi vrati vlaka so se postavili Samaritanci. Počasi se je začel kazati žalostni tovor. Z avtomobili so prepeljavali ranjence v hotele. Nemci postopajo z ranjenimi Francozi usmiljeno in velikodušno.

Angleški vojni stroški.

Berolin, 28. febr. Iz Bruslja poročajo, da so londonski finančni krogi že na jasnem, da bo koncem aprila treba najeti že drugo vojno posojilo, ki bo večje nego je prvo in bo gotovo znašalo 400 milijonov funtov šterlingov (9600 milijonov kron). Državni zakladnik Lloyd George je povedal, da znašajo vojni stroški sedaj dnevno 25 milijona funta šterlingov, to je naših 60 milijonov kron in za bližnji čas je pričakovati še višjih izdatkov, ker se zavezniki vedno oglašajo za angleški denar. V Londonu so upali, da bo prvo posojilo zadostovalo do konca junija, pa ne bo zadostovalo do konca maja.

× × ×

VPOKLICANE KANADSKE ČETE.

Amsterdam, 3. marca. Z Ottawe se poroča: Pravosodni minister Hugues je izjavil v parlamentu, da vpoqličujejo pod orožje tretji poziv čet, ki jih odpošljejo v Anglijo in v Francijo. Če bo potrebno, vpoqličujejo lahko še tri pozive, in sicer tako, da se vpoqličuje vsak poziv v 15 dneh pod orožje.

NALOGA NOVE KITCHENERJEVE ARMADE.

Kolin, 3. marca. Laški stotnik generalnega štaba Cabiati izvaja v listu »Perserveranza«, da so Francozi močne strategične rezerve na severnem Francoskem in na visoki planini Langres združili. Cabiati pripominja, da se bo Kitchenerjeva armada, katero neprestano pričakujejo zadovoljila s tem, da obdrži sedanjí ekspedicijski zbor na Francoskem v polni višini.

Podmorski boji proti Angliji.

NOTE.

Včeraj smo objavili bistvene podatke nasvetov, ki jih je stavila Amerika Nemčiji in Angleški glede nevtralne trgovine in dovoza živil v Nemčijo. Objavili smo tudi odgovor Anglije in Francije, kateri je bil poslan vsem nevtralnim državam. Odgovor uljudno odklanja ameriške nasvete in nemške ponudbe. Sledeče vesti kažejo, kako se stvar razvija.

Odgovor Anglije naznanja blokado Nemčije.

Amsterdam, 3. marca. (Kor. urad.) »Nieuwe van der Tag« pravijo, da bosta Angleška in Francija prešli k odkriti formelni blokadi Nemčije. Efektivne (dejanske) blokade nista napovedali, ker svojih ladij nočeti spravljati približno nemške obali in bi tudi v tem slučaju bil dovoz mogoč skozi nevtralna pristanišča.

Stališke ameriškega časopisja.

London, 3. marca. (Kor. ur.) Reuterjev urad poroča iz New Yorka, da razun »New Yorker Herald«, ki odobrava represalije zaveznikov, vse ostalo časopisje stoji na stališču, da morajo nevtralne države protestirati proti vsaki zaplembi, ki bi zavezniki storili brez efektivne blokade Nemčije.

Ameriški glasovi proti Angliji.

Budimpešta, 3. marca. »Az Estu« poročajo iz Rotterdama, da prinašajo »Times« vesti, da je sklep angleške vlade, Nemčijo od morske strani zapreti, zbudil v Ameriki veliko razburjenje. Newyorška »Tribuna« piše, da ne bo ostal kamen na kamnu, če bo Angleška hotela svojo nameri izvršiti in nevtralni plovbi tako drzno škodovati.

ODKLONJEN PREDLOG AMERIKE.

Frankobrod, 3. marca. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Milana: V Washingtonu se odločno trdi, da je Anglija že odklonila ameriški predlog o dovoljenju preskrbovanja Nemčije z živili.

AMERIŠKA VLADA BO ZOPET NEKAJ VPRAŠALA.

London, 3. marca. (Kor. ur.) Reuterjev urad javlja iz New Yorka: Vlada Zedinjenih držav bo Angliji in Franciji poslala novo noto z vprašanjem, s kakšnimi odredbami mislita preprečiti izvoz in uvoz v Nemčijo.

ANGLEŠKA BO ŠE VOZILA POD TUJO ZASTAVO.

Genf, 3. marca. Pariški »Herald« prinaša iz Londona: Po sprejemu ameriške note je ministrski svet sklenil, da bodo angleške trgovske ladje še nadalje rabile nevtralne zastave.

POD AMERIŠKO ZASTAVO.

Kolin, 3. marca. »Kölnische Zeitung« javlja, da je dospel v Liverpool angleški jarnik »St. Louis« pod ameriško zastavo. Pripeljal je orožje in konje.

DELOVANJE NEMŠKIH PODMORSKIH ČOLNOV.

Amsterdam, 3. marca. (Kor. urad.) »Telegraf« poroča iz Hoek van Holland: Angleški parnik »Wexham«, ki se je pripeljal sinoči, poroča, da ga je zasledoval neki podmorski čoln in da se je moral na več krajih izogniti minam.

London, 3. marca. (Kor. ur.) »Daily Chronicle« poroča: Neki potnik nizozemskega parnika »Prinzessin Juliana«, ki se je pripeljal na Angleško, poroča, da so zapazili med vožnjo velik nemški podmorski čoln, ki pa ni ustavil parnika.

GLAVNI NAMEN ANGLEŠKO-FRANCOSKE BLOKADE.

Kodanj, 3. marca. (Kor. urad.) »National Tidende« poroča po »Daily Telegraphu« iz Liverpoola: Angleško-francoska blokada se predvsem izkaže pri trgovini z bombažem. Odkar nadzoruje nemška vlada živila in krmo, so se pogodile vlade skandinavskih držav in Nizozemske, da se uvažajo omejeni predmeti naravnost v dotično deželo ali da vlade nevtralnih držav jamčijo Angliji, da se blago ne pošlje naprej. Nova proglašitev angleške blokade najbrže povzroči, da nadzorujejo britski konzuli ali drugi britski uradniki redno uporabo blaga izključno za domačo uporabo. Angleška vlada uvede nadzorstvo tudi v Italiji, kjer je zunanja trgovina zadnje mesece izredno poskočila.

NEVARNOST PODMORSKIH ČOLNOV PO MISLIH ANGLEŠKEGA POSLANCA.

London, 26. februarja. Poslanec Samuel Roberts je v svojem govoru v Sheffieldu zatrjeval, da so podmorski čolni mnogo bolj nevarni nego se navadno misli, da so pa proti njim že storjene primerne odredbe, katerih uspešnost je že dokazana. Če se je kakšna ladja potopila vsled podmorskega čolna, se je to zgodilo zategadelj — tako trdi Samuel Roberts — ker ni ubogala ene ali druge naredbe, ki so jih oblasti ladjam izdala.

NEMŠKI PODMORSKI ČOLNI ŠTIRINAJSTKRAT OPAŽENI.

Berolin, »Tägliche Rundschau« poroča iz Haaga: Brzojavka lista »Nieuwe Rotterdamsche Courant« pravi, da so trpedovke, ki križarijo ob vzhodni angleški obali, včeraj od Middlesborougha do Hulla štirinajstkrat opazili podmorske čolne, ki so se pa vselej spustili pod vodo in jih kljub dolgemu križarenju ni bilo mogoče zaslediti.

ANGLEŠKE ČETE SE UBRANILE VOZNE ČEZ KANAL.

Berolin, 3. marca. (Kor. u.) »Hamburger Fremdenblatt« poroča iz Rotterdama: Nekaj čet nove Kitchenerjeve armade se je branilo iz strahu pred minami in podmorskimi čolni prevozu čez morje na Francosko. Vojaki so izjavljali, da nočejo brez obrambe utoniti.

PROTI ZEPPELINOVIM ZRAKOPLOVOM.

London, 3. marca. (Kor. u.) Sir Charles Wakefield je razpisal nagrado 500 funtov tistimu, ki prvi spravi v Angliji na tla kak Zeppelinov zrakoplov.

Kitajsko-japonski spor vedno osrejši.

Hamburg, 3. marca. Iz Pekinga v London dosepe vesti kažejo, da je spor vedno hujši. Kitajska sicer še ni odklonila japonskih zahtev, pač pa se to z vso gotovostjo pričakuje. Dosedanjih privolitvev Kitajska še ni proglasila za končne, oziroma jih je preklicala. Japonska pa je napovedala, da bo poslala čete v severno kitajsko pristanišča. (Jih je že poslala. Op. ur.) Ta svoj korak utemeljuje s tem, da se mora braniti proti napadom oboroženih kitajskih roparskih band. Na to japonsko grožnjo je Kitajska odgovorila, da more in hoče prevzeti varstvo izkrcanega železniškega materiala za koncesionirane proge, da pa tega ne more storiti za material, ki naj bi se rabil za gradnjo nekoncecioniranih prog. Zato mora Kitajska izkrcanje japonskih čet na kitajskem ozemlju smatrati za neprijazno dejanje. Pričakuje se, da bodo ameriški križarji koncem tega tedna pripluli v kitajske vode.

USPEHI JAPONCEV.

Petrograd, 3. marca. »Rječ« poroča iz Tokia 24. m. m.: Japonski listi beležijo z veliko radostjo, da hoče Francija dovoliti Japonski obsežne pravice v Indokini.

Z juza.

OBSOJEN SRBSKI GENERAL.

Sofija, 3. marca. Srbski listi poročajo, da je bil general Kondić, poveljnik tistega ponesrečenega srbskega vpada v Srem, ko je bila cela srbska divizija uničena, od vojne sodišča obsojen na eno leto težke ječe.

REPUBLIKANSKA STRUJA V SRBIJI.

Sofija, Srbska vlada je prepovedala izdajanje niškega lista »Radničke Novine«, ker je list v neprimernih izrazih nastopal za srbsko republiko in zahteval, da se se-

danja dinastija takoj odpove prestolu. Nato so izbruhle v Nišu velike demonstracije, vsled česar je bil notranji minister Protić prisiljen, da je prepoved razveljavil.

SRBSKI NAPADI V BULGARIJI.

Sofija, 3. marca. Minuli teden sta bila v Sofiji izvršena zopet dva napada in sicer na arzenal in smodnišnico. Napada sta se ponesrečila. Napadalec so prijeli. Preiskava je dognala, da so to srbski podčastniki, preoblečeni za cigane.

PODONAVSKI TRANSPORTI ZA SRBIJO.

Braila, 3. marca. Včeraj je zopet plulo po Donavi več ladij, naloženih z vojnim materialom za Srbijo.

Italijanski prostovoljci.

Rim, 3. marca. V zbornici se je vojni minister zahvalil številnim prostovoljcem, ki so se priglasili za vojaško službo. Izjavil je, da bo tak patriotični duh cel narod potegnil za seboj.

Vojni hujšakci v Italiji.

Rim, 3. marca. Minulo nedeljo so se po italijanskih mestih vršili shodi v zaprtih prostorih. V Messini je govoril znani bivši duhovnik in modernist Romolo Murri. Zahteval je takojšnjo vojsko. Njegov govor je spremljalo burno pritrdjevanje. V Neaplju je v istem smislu govoril pobegli tridentinski državni poslanec Battisti. V Benedkah je govoril belgijski poslanec Desirée o »sramotnih dejanjih« Nemcev v Belgiji. Drugi shodi so se vršili po številnih italijanskih mestih. V Bologna je prišlo celo v občinskem svetu do velikega pretepa med nevtalističnimi in intervencionističnimi občinskimi svetniki. Pretepa se je udeležilo tudi navzoče občinstvo. Predavanje, katerega je nameravala imeti Nemcem sovražna pesnica Ada Negri v milanskem ljudskem gledališču, je policija prepovedala, enako tudi govor nacionalističnega poslanca Federzonija v Turinu.

Razna poročila.

NOVA TURŠKA OFENZIVA NA KAVKAZU.

Carigrad, 3. marca. Po kratkem odmoru, ki je nastal vsled debelega snega, so Turki zopet pričeli z ofenzivo na Kavkazu. Zasedli so vas Lacköi in zaplenili veliko orožja. Rusi se korakoma umikajo proti Batumu.

NOVI TAJNIK RUSKEGA CARJA.

Petrograd, 3. marca. Trgovsko-industrijski minister Timašev je odstopil in je imenovan za tajnika ruskega carja.

CIVILNI UJETNIKI.

Bern, 2. marca. Danes je odšel zadnji transport civilnih ujetnikov iz Francije. Skupno se je peljalo skozi Švico: 10.850 Francozov, 7630 Nemcev in 1970 Avstrijcev.

Pogrešani vojaki.

Pogrešani so: Ivan Šiligoj, 27. dom. p., 3. stot.; pojasnila Mariji Podgorik, čuvajnica 18, p. Novo mesto. — Josip Drnovšek, 17. pp., 9. stot.; pojasnila Jožefi Drnovšek, Sv. Urh št. 15, p. Zagorje ob Savi. — Ivan Matjašič, 87. pp., 1. stot.; pojasnila Rozaliji Matjašič, Ilirska Bistrica, Notranjsko. — Rdeči križ. — Josip Uličar, 4. dom. p., 10. stot.; pojasnila Jakobu Uličar, Lesce št. 1, Gorenjsko. — Ivan Ribarič, 97. pp.; pojasnila Mariji Ribarič, Vodice 66, Istra. — Jožef Zobeč, 7. pp., 16. stot.; pojasnila na Antona Zobeč, kmet, Beka št. 12, pošta Klanec, Istra. — Ivan Filipič, 87. pp., 16. stot.; pojasnila na Antoniju Filipič, Ocizla št. 12, pošta Klanec, Istra. — Ivan Cergolj, 20. lov. bat. 4. stot.; pojasnila na Florijana Cergolj, Beka št. 13, pošta Klanec, Istra. — Ivan Sosič, 37. dom. p., 5. stot.; pojasnila na Petra Sosič, Prešnica št. 71, Istra. — Edvard Žerjav, 97. pp., 1. stot.; pojasnila na Andreja Žerjav, Kravapotoč, pošta Kozina, Istra. — Anton Mihalič, 20. lov. bat. 2. stot.; pojasnila na Ivana Križman, Nasirc št. 14, pošta Kozina, Istra. — Ivan Mihalič, 73. pp., 12. stot.; pojasnila na Antona Mihalič, Nasirc št. 7, pošta Kozina, Istra. — Ivan Škrli, 4. dom. p., 5. stot.; pojasnila na Jožetu Škrli, Vrhpolje št. 31, pošta Kozina, Istra. — Rok Pečarič, 5. dom. p., 1. stot.; pojasnila na Jožeta Pečarič, črnovojnik, Kozina, Istra. — Ivan Mihalič, prej pri 2/7. obmejni stražni stotniji v Ronkih, zdaj na južnem bojišču; pojasnila na Franca Mihalič, Draga št. 23, pri Kozini, Istra. — Avgust Stadthofer, 3. gor. art. polk H. M. K. 2.; pojasnila na Ivana Stadthofer, Gradec, Jakomini-gasse 18. — Josip Klinec, 17. pp., 11. stot.; pojasnila Mariji Klinec, Gorenje Polje, p. Straža, Dolenjsko. — Josip Janc, 17. pp., 3. marššot.; pojasnila Mariji Janc, Zdinja vas, p. Sempeter, Dolenjsko. — Mihael Mihelič, 7. lov. bat.; pojasnila Heleni Mihelič, Sr. Dobrava pri Kropi, Gorenjsko. — Josip Bremic, 47. pp., 10. stot.; pojasnila Katarini Bremic, Lokve št. 13, p. Trnovo pri Gorici. — Tomažič Valentin, 7. lov. bat. 2. stot.; pojasnila Mariji Tomažič, Moste, p. Komenda, Gorenjsko. — Stjepo Vubro Bubanja in Jovo Vubro Bubanja, oba pri 37. dom. p., 4. stot.; pojasnila Jovu Ercegović, Ziri, Kranjsko. — Pavel Jurjevčič, 27. dom. p., 1. stot.; pojasnila Mariji Jurjevčič, Vrhniko št. 381, Kranjsko. — Anton Pavlič, 97. pp., 15. stot.; pojasnila Mariji Pavlič, Staritrg št. 44, pri Raketu. — Franc Grm, 17. pp., 4. stot.; pojasnila Mariji Pavlič, Staritrg št. 44, pri Raketu. — Znan Vidmar, 27. pp., 5. stot.; pojasnila Franciškiju Vidmar, Sv. Helena, p. Mirna, Dolenjsko. — Anton Rus, 17. pp., 6. stot.;

pojasnila Ani Rus, Migalci št. 6, p. Mirna, Dolenjsko. — Ivan Babnik, 4. dom. p., 16. stot.; pojasnila Katarini Zalčel, Staniče št. 10, St. Vid nad Ljubljano. — Kristijan Mežnar, 97. pp., 6. stot.; pojasnila Ivanki Mežnar, Loze št. 4, p. Ilirska Bistrica, Notranjsko. — Miha Jerina, 17. pp., 9. stot.; pojasnila Franciškiju Jerina, Sinjagora 17, p. Vrhniko, Kranjsko. — Janez Burger, 4. dom. p., 4. stotnija; pojasnila Mariji Burger, Zavrh št. 1, p. St. Vid nad Ljubljano. — Franc Rozman, 4. dom. p., 4. stot.; pojasnila Alojziju Stare, Ljubljana, Sv. Florijana ulica št. 18. — Josip Nograšek, 7. lov. bat., 4. stot.; pojasnila županstvu Leskovec pri Višnjigori. — Franc Augustin, 17. pp., 3. marššot., 1. bat.; pojasnila Marii Augustin, Železniki št. 133, nad Škofjo Loko, Gorenjsko. — Franc Praprotnik, 4. dom. pp., 7. stot., in Franc Slana, 87. pp., 5. marššot.; pojasnila tврdki Kessler, Ljubljana, Pogačarjev trg št. 3. — Leopold Zajc, 17. pp., 7. stot.; pojasnila Alojziju Kovač, Zelena jama št. 119 v Ljubljani. — Jakob Kromar, 27. dom. p., 16. stot.; pojasnila Ivanu Kromar, Prigorica št. 37, pri Ribnici. — Žigon Franc, 27. dom. p., 12. stot.; pojasnila Franciškiju Žigon, Črni vrh št. 34 nad Idrijo. — Alojzij Zajc, 27. dom. p., 13. stot.; pojasnila Antoniji Zajc, Mengeš, Gorenjsko. — Andrej Markežič, 97. pp., 4. marššot.; pojasnila Ivanu Markežič, Topolovac, p. Polok, Istra. — Ivan Guzelj, 17. pp., 3. stot.; pojasnila Janezu Miklavčič, župnik pri Sv. Treh Kraljih, p. Rovte nad Logatcem. — Janez Sodja iz Koprivnika, 71. pp., 2. stot.; pojasnila na Jerneja Sodja, Koprivnik v Bohinju. — France Cuden, 17. pp., 2. stot.; pojasnila na Katarino Čuden na Gorjušah, p. Boh. Bistrica. — Matevž Sodja, 7. lovski bat., 3. stot.; pojasnila na Rozalijo Sodja v Česnjici št. 9, p. Boh. Srednja vas. — Josip Kljun, Matija Spiletič, Andrej Cvel in Anton Majetič, vsi pri 17. pp., in Anton Kajfež, 7. lov. bat.; pojasnila župnemu uradu v Banjalki. — Tomaž Eržen, 27. dom. p., 1. maršbat.; pojasnila Mariji Eržen, Otalež 100, p. Cerkno, Goriško. — Blaž Beden, 27. pp., 13. stot.; pojasnila Franciškiju Beden, Plavž št. 6, p. Jesenice, Gorenjsko. — Ivan Češarek, 17. pp., 13. stot., in Alojzij Reich, 17. pp., 13. marššot.; pojasnila Mariji Reich, Ribnica št. 125, Kranjsko. — Ivan Levstik, 27. pp., 3. stot., Franc Levstik, 27. pp., in Alojzij Arko, 17. pp., 5. marššot.; pojasnila Alojziju Arko, Otavice pri Ribnici, Dolenjsko. — Valentin Strah, 27. dom. p., 8. stot.; pojasnila Mariji Strah, Ježica št. 11, pri Ljubljani. — Peter Nardin, 27. dom. p., 8. stot.; pojasnila Josipu Nardin, Trst, ulica Mirli, Rojan št. 11/V. — Cizej Franc, 9. top. polk; pojasnila Mariji Cizej, posestnica, Grajska vas, p. Gomilsko, Štajersko. — Mihael Knez, 5. dragonski p., 2. eskadron; pojasnila Jerici Knez, Ježica št. 31, pri Ljubljani. — Josip Zupančič, 27. dom. p., 10. stot.; pojasnila Josipini Zupančič, Regeča vas št. 75, pri Rudolfovcu. — Štefan Bartol, kadet 20. lov. bat., 3. stot.; pojasnila Ivani Bartol, Ribnica, Dolenjsko. — Alojzij Česen, 27. dom. p., 3. stot.; pojasnila Francu Česen, Dol pri Ljubljani. — Ivan Vodičar, 27. dom. pp., 3. stot.; pojasnila Franciškiju Vodičar, Kampilje št. 16, p. Videm-Dobropole, Dolenjsko. — Franc Pirc, 17. pp., 11. stot.; pojasnila Mariji Pirc, Črni vrh št. 5 nad Idrijo, Notranjsko. — Anton Laurencič, 17. pp., 11. stot.; pojasnila Josipu Terlikar, Logje št. 82 pri Breginju. — Anton Šiligoj, 27. dom. p., 3. nad. stot.; pojasnila Mariji Šiligoj, Gorica, Via Morelli 14/II. — Jakob Bogataj, 97. pp., 3. stot.; pojasnila Nežiki Bogataj, Stara vas št. 43, 4. žiri, Notranjsko. — Ivan Ule, 17. pp., 4. marššot.; pojasnila Mariji Ule, Selo št. 20, Zagorje ob Savi. — Rudolf Potrebuješ, 17. pp., 10. stot.; pojasnila Mariji Potrebuješ, Poljanska cesta št. 36, Ljubljana.

× × ×

Te izkaze smo priobčili, da ugodimo številnim željam, prepričani pa smo, da vprašanja po pogrešanih v časopisu ne bodo imela pravega uspeha. Zato naj bi občinstvo potrpevalo. Marsikdo se more, kakor kažejo zgledi, oglašiti šele po sedmih mesecih. Tem ne pride naše časopisje v roke, zato je bolje z upanjem potrpeti, kakor pa vpraševati po časopisju. Večkrat se je pripetilo, da je kdo na vprašanje v časopisju pisal, da je ta ali oni mrtev, da ga je sam videl mrtvega; pozneje je pa doleteli postal živ v ujetništvu. Tako je vprašanje napravo le nepotrebno žalost. Zato nikar ne vpraševati po pogrešanih v časopisju!

Ljubljanske novice.

Ij Umrl je v Trnovem Jože Jerina, posestnik. Svetila mu večna luč!

Ij Zahvala. Dne 11. t. m. je prečastilo Cecilijansko društvo v Ljubljani priredilo v stolni cerkvi sv. Nikolaja koncert v prid »Rdečemu križu«. Deželno in gospejno društvo rdečega križa usoja si tem potom Njega knezoškofijskimi milosti gospodu knezškofu dr. Anton Bonaventuri Jegliču in prečastitemu stolnemu kapitelju za prepuščitev stolne cerkve in za brezplačno razsvetljavo v svrhu koncerta, visokočastitemu Cecilijanskemu društvu pa za rdečemu križu podarjeno vsoto 220 K izreči najtoplejšo zahvalo.

Ij Velika tatvina draguljev. Gospa Lavra Jurkovič je bila na potu iz Solnograda čez Ljubljano v Zagreb v železniškem vozu okradena. Nekdo ji je iz kupeja ukradel usnjeno torbico, v kateri so bili dragulji in drugi nakit v vrednosti 160.000 kron.

Ij Umrl je v Ljubljani: Alojzij Cotman, dninar 49 let. — Jakob Zvan, delavec, 48 let. — Milotin Franc Cankar, sin c. kr. policijskega stražnika, 3 tedne. — Marija Drobnič, mestna uboga, 85 let. — Alojzij in Marjan Herga, sina c. kr. policijskega stražnika, 1 mesec.

Ij Za izkaze o brezposelnosti je pojasniti v toliko, da je rok podaljšan do 8. t. m. in ne do 3., kakor je bilo meseca svečana, ker se dostavlja sedaj za šest mesecev.

Najnovejše poročilo o bojih z Rusi.

Berolin, 3. marca. Z velikega glavnega štana poročajo brzogovorni agenti Union: V karpatskih bojih so se osebito izkazali smukaci, ki patrolirajo hitro tam, kjer bi potrebovali peši več ur. Smukaci švigajo povsod; tudi ob sovražnikovih krilih in za njegovim hrbtom.

Dunaj, 4. marca. Vojni poročevalci poročajo: Bitka v središču karpatske fronte med prelazoma Užok in Lupkov traja dalje. Rusi vsak dan pošiljajo nova ojačenja na fronto. Ne more se še vedeti, koliko časa bo trajal boj. Za frontalna podjetja so se Rusi izkazali nesposobne, vendar pa spretno parirajo ogroženo obkolitev svojega južnega krila.

Okoli Przemysla se Rusi drže pasivno. Ruska pošta je ustavila denarne pošiljave.

Sirah pred podmorskimi čolni.

Dunaj, 4. marca. (Kor. ur.) Iz strahu pred nemškimi podmorskimi čolni se posadka velike angleške pomožne križarice »Carmania« ni hotela odpeljati proti Gibraltarju.

Dnevne novice.

+ Leonova družba. Novi člani se sprejemajo še do konca tega meseca; do takrat je plačati letnino 6 K. Razen revije »Čas« prejmejo člani še tri knjige, namreč: 1. Poljudno-zgodovinski spis dr. Grudna: Slovenski župani in preteklosti. 2. Colomov roman »Lapalije«. 3. Izbrani spisi P. S. Škrabca.

— Sestanek hrvatskega sabora. »Die Drau« poroča, da se sestane hrvatski sabor meseca junija in sicer za kratek čas, da votira proračunsko indemiteto in podaljša finančno pogodbo.

100letnico Bismarckovega rojstva nameravajo praznovati najbrže 21. junija, ker pade Bismarckov rojstni dan, rojen je bil 1. aprila, letos na veliki teden. Razni nemški listi pa poročajo, naj se Bismarckov rojstni dan praznuje veliki teden.

+ Ogrska je zaplenila koruzo. Budimpešta, 3. marca. Poljedelski minister je zaukazal oblastveno zaplenitev vseh koruznih zalog v celi deželi. V onih krajih, kjer koruza ni bila prijavljena, jo bodo oblasti rekvirirale in sicer ne po izjemnih cenah, ampak po oblastveno določenih cenah, kar pomenja 6 do 9 K manj pri meterskem stotu.

+ Odredba glede na žito in kmetstvo prebivalstvo. Graski »Volksblatt« piše: Kmetstvo prebivalstvo se zelo čudi radi predpisov o prigrasitvi moke in žita. 240 gramov osebi zadošča v zvezi z mesno hrano mešanom na dan, za kmetstvo delavstvo je to ironija. Konjem so določili sicer prenikošč porcijo, a gojenje perutnine in mladih pujskov je brez žita nemogoče. To se piše iz Spodnjega Štajerskega. Iz zgornje doline ob Muri se pa piše »Grazers Volksblatt«: Kmete in živinorejce je odredba jako razburila. Če ne smeš pitati mladih pujskov z močnatu juho, jih ne vzgojiš. S tremi kilogrami ovsa na dan ne prehraniš niti izvoščkovega konja, tem manj težkega konja, ki je dobival do zdaj 10 do 14 kg ovsa na dan. Pod 8 kg ne gre. Zdi se mi, da se je odredba sestavila po zgledu kake oblegane trdnjave. Pozabilo se je, da se sme v oblegani trdnjavi polagoma vse pojesti, če je zmaga ali poraz, ker se po gotovemu času — ko se vse pojé — dovažajo nove zaloge (v najhujšem slučaju potem, ko se trdnjava vda). V Avstriji stoji drugače. Goji naj se polje in živina. Brez krepke živine se polje ne more obdelati, živina se mora zato dobro krmiti; brez primerne prehrane se tudi živina ne vzgoji. S surogati ni mogoče živine vzgojiti, kar je pri človeku mogoče.

— Za izpremembo določitev o prehrani. Občine Vransko, Jeronim, Prekopa, St. Jur ob Taboru, Gomilsko, Grajskavas in Braslovče, vse v vranskem sodnem okraju, zastopane po svojih županih, so pri skupnem posvetoivanju dne 28. februarja 1915 sporazumno z načelstvom okrajnega zastopa na Vranskem sklenile in potem odposlale sledečo vlogo na visoko c. kr. poljedelsko ministrstvo na Dunaj: »Podpisani si dovoljujejo opozoriti visoko c. kr. poljedelsko ministrstvo na nekatere določbe visoke ces. naredbe z dne 21. februarja 1915 drž. zak. št. 41, s katerim je kmečki stan trdo prizadet. Tozadevno se omenijo sledeče določbe: 1. Za eno osebo naj bi zadostovalo na dan samo 24 dek. moke, ali mesečno 7,2 kg. To se nam zdi za delavca, ki težka dela opravlja, premalo. Glavna hrana za delavca je kruh in imenovana množina moke bi zadostovala le za one osebe, katerim je glavni živež — meso. 2. Ker je prepovedano zrnje ali žito dajati tudi kuram, je kurjereja takorekoč nemogoča postala. Odkod bi se naj potem dobivala jajca, katera so za preživež tudi neobhodno potrebna? 3. Tudi za svinjereje je potrebno žito. Brez pokladanja žita ni mogoče prirediti mastnih svinj, in odkod bi se naj potem dobivala mast in slanina, katera je za živež neobhodno potrebna? — Tudi mladi prasci morajo dobivati večkrat zrnje, sicer ne rasejo in ne uspevajo. Ako pa svinjereja hira in ako se ne more razvijati, bi bil s tem poljedelec in kmet hudo prizadet, kajti

izpadli bi bili dohodki svinjereje. Uda-no podpisani prosijo torej: Visoko c. kr. poljedelsko ministrstvo blagovoli navedene težkoče blagohotno uvaževati in primerne korake storiti, da se stroge določbe cesarske naredbe z dne 21. februarja 1915 o uporabi moke in žita glede kmečkih oziroma poljedelskih delavcev in glede kurje- in svinjereje ublažijo in tozadevne izjeme dovolijo. — Vransko, 28. februarja 1915. (Sledijo podpisi.)

— Kaj bo s poljskimi delavci? Iz Go- rice: Eno najvažnejših vprašanj za našega kmeta sedaj je: kdo bo obdelal naša polja? Ljudi, ki so sposobni za poljsko delo, ni. Vojska je pobrala najboljše delavske moči. Sedaj je čas najnujnejšega dela na polju in v vinogradih, odkod dobiti delavcev. Naj omenimo v tem oziru članek, ki ga je prineslo glasilo furlanske krščanske socialne stranke »d' Eco«. Tam pravi, da stari moške pač lahko pomagajo s svetom, žene imajo delo doma, kdo bo delal na polju? Ujetniki, ruski in srbski, če bi tudi bili na razpolago, so za našo deželo brez vrednosti, ker ne poznajo posebnosti zemlje. »d' Eco« je sprožil tudi misel, da bi se najeli delavci iz Italije, kar pa bo težko šlo iz umljivih razlogov. Zveza furlanskih kmetijskih združenj je prišla do prepričanja, da ne kaže drugega, nego da se po zgledu Nemčije tudi pri nas za čas najnujnejšega dela pošljejo domov črnovojniki, ki bi obdelali polje in se na poziv zopet vrnili k svojim oddelkom. Nemčija je to 15. sept. določila. Obdelovanje zemlje je danes prav tako važno kot vojna služba v bojni črti. Furlanska zveza se je obrnila zato že na vojno ministerstvo, naj dovoli začasen dopust črnovojnikom, da se zagotovi redno obdelovanje zemlje, ki je prav tako važna za ljudstvo kot za vojsko. Navajamo tu zahteve furlanskih kmetov in dostavljamo, da so za slovenske dežele slovenski državni poslanci v seji parlamentarne komisije to vprašanje že tudi obravnavali in storili primerne sklepe. Seveda tudi naše kmečke organizacije ne bodo zaostale.

— Bolezen linškega škofa. Stanje linškega škofa dr. Hittmaira, ki je obelol na pegastem legarju, se je poslabšalo. Srce od včeraj zelo slabo deluje.

— Odlikovanja. Vojaški zaslužni križec II. razreda za vojno dekoracijo je dobil fml. Rudolf Kraliček, poveljnik 9. voj. zbora. — Vojno dekoracijo k viteškemu križcu Leopoldovega reda v priznanje hrabrosti pred sovražnikom je dobil fml. v pok. Ivan Lavrič pl. Zaplazz, poveljnik črnovojniške brigade. — Dalje so odlikovani: Stotnik 53. pehotnega polka Pavel Pajk, sin dvornega svetnika in podpredsednika ljubljanskega dež. sodišča Pajka, z vojaškim zaslužnim križcem za vojno dekoracijo; major pl. Rüling, poveljnik domobranske havbične divizije, z redom železne krone II. vrste za vojno dekoracijo in s signum laudis za vojno dekoracijo; Viktor Gruntar, stotnik 14. peh. polka, in Ivan Gruntar, nadporočnik kromejškega domobranskega polka, s signum laudis za vojno dekoracijo.

— Kavarnarji v Trstu so ceno kavi, ki so jo nedavno temu zvižali za 4 vinarje, morali zopet za ravno toliko znižati, ker so jim začeli gostje izostajati.

— V Karpatih je padel rezervni poročnik 97. pešpolka Jožef Mocher, aspirant južne železnice v Storeh.

— Samoumor vojaka. V Celovcu se je obesil topničar Tomaž Bačnik, star 24 let, doma iz logaškega okraja. Pravijo, da se mu je zmešalo.

— Nagle smrti je umrl v Amsterdamu kapitan avstrijskega Lloydja, Karol baron Brefteld, poveljnik jahte »Thalia«. Star je bil blizu 60 let.

— V ruskem ujetništvu so stotniki 17. pešpolka: Jožef Keiler, Herman Mezler in Jurij Musitelli.

— Sejanje žita s stroji. Da se omogoči sejanje žita s stroji in da morejo kmetje nabaviti stroje, prispeva vlada na Nizjem Avstrijskem kmetom s 100 kronami pri nakupu stroja, s katerim se seje žito.

— Surovi sladkor za krmljenje živine. C. kr. kor. urad poroča, da so 3. t. m. lastniki tvornice, ki izdelujejo surov sladkor, in sladkornih čistilnic, s trgovci, ki kupčujejo s sladkorjem, sklenili na poziv vlade, da prepuste 800.000 meterskih stotov vojni upravi, 200.000 meterskih stotov pa poljedelstvu proti ceni 27 kron.

— Prašičji sejm na Dunaju 2. t. m. je dvignil cene prašičem. Mastnjaki so poskočili za 30 vinarjev pri kilogramu žive teže, mesnjaki za 30 do 40 vin. Prvovrstni mastnjaki so stali 3 K kg, mesnjaki 2-60 K do 2-70 K žive teže. Kupčija je bila slaba.

— Smrtna kosa. Iz Št. Janža na Dolenjskem. Dne 2. marca 1915 smo spremili k večnemu počitku g. Ignacija Flajsa, posestnika na Brezji. Pokojnik je bil dolgo vrsto let občinski odbornik in je z nesebično požrtvovalnostjo deloval za blagor občine. Ljudje so poznali njegovo blago srce, spoštovali so njegov odkrit značaj, ljubili so

našega nepozabnega pokojnika in to so najbolj pokazali s tem, da so ga tako v obilnem številu spremlili k večnemu počitku. Spomin na blagega Ignaca ostane med nami trajen.

— **Poštni kurz nemških mark in frankov.** C. kr. kor. u. poroča: Od 5. marca 1915 nadalje je uveden za poštne nakaznice v Nemčijo sledeči kurz: 100 mark je 135 K 14 v. (100 K je 74 mark). Kurz franka denarnih pošiljatev vojnim ujetnikom itd. znaša od 5. t. m. nadalje 100 frankov je 120 kron.

— **Goriška deželna komisija za aprovizacijo** je imela svojo sejo v soboto. Razpravljalo se je o predlogu za druge trgovce v jestvinami za zvišanje cen. Komisija je odobrila zvišanje cen fižolu od 80 vin. na 88 vin., slanini od 3 K 20 vin. na 3 K 60 vin., olju od 1 K 60 vin. na 1 K 80 vin., surovemu maslu na 3 K, maslu na 3 K 80 vin. Ni pa se dovolilo zvišanja cen drugim jestvinam, kakor na primer ječmenu, koruzi, testeninam, masti. Razpravljali so še dalje o živilih iz Italije, o zagotovitvi turške, krompirja in o mešanju moke. Komisija je sklenila naročiti 3000 kvintalov testenin za deželo, ki se bodo oddale trgovcem v prodajo na drobno. Zasebnikom se bodo oddajali le polni zaboji. Cene na drobno bo določil deželni odbor.

— **Razdelitev zadolžnic vojnega posojila.** C. kr. poštnohranilnični urad poroča: 20. t. m. se začne razdeljevati definitivne zadolžnice avstrijskega 5½ odstotnega vojnega posojila s kuponi za obresti od 1. novembra 1914 nadalje. Začasno izdane listine se zamenjajo z definitivnimi tam, kjer so jih izdali.

— **Preskrba žita v Gorici.** Goriški deželni odbor naznanja, da je došlo več vagonov koruze in krompirja. Naročila za koruzno moko se sprejemajo po 44 vinarjev 1 kg, krompir po 14 kron kvintal, brez vreče, na dež. kmet. uradu. Prihodnje dni se bo koruzna moka lahko dobivala tudi pri goriških trgovcih.

— **Pred goriškim okrožnim sodiščem** je bil obsojen Ant. Pignattari iz Črniča, ker se je ustavljal občinskemu čuvaju in ga razžalil.

— **Odlikovan Orel.** Alojzij Lisjak iz Zalošč pri Dornbergu na Goriškem je služil pri 97. pešpolku. Udeležil se je ekspedicije v Albaniji. Tam je dobil srebrno svetinjo za hrabrost. Nato je bil pridružen 87. pešpolku in se je bojeval v Srbiji s toliko hrabrostjo, da je dobil zlato svetinjo za hrabrost. Vrli mladenič je bil navdušen član orlovske organizacije v Dornbergu in izhaja iz ugledne in značajne rodbine. Bog ga ohrani!

— **Podružnica »Rdečega križa«** v Kranju vabi na koncert, ki ga priredi v soboto, dne 6. marca 1915. v »Omer-sovi dvorani«, prej sokolski telovadnici, s prijaznim sodelovanjem sledečih dam: Hermine Valenčič, Šaše in Vere Majdič ter koncertne pevke Cenke Sever in gospodov: Maksa Pirnata ter Oskarja Deva. — Začetek točno ob 8. uri zvečer. — Cene prostorov: Sedeži od I. do III. vrste po 2 K, vsi drugi po 1 K, stojišča 60 vin., za dijakke 20 vin.

— **Umrli** je v Brumi v Furlaniji 8. februarja gospa Fina Brumat, sestra monsg. Brumata, ravnateljica študij v goriški bogoslovnici.

— **Cene jajcem.** Na Dunaju so se jajca pocenila. Poprej se je dobilo za 2 kroni 13 do 14 jajc, sedaj se jih pa dobi 17. V nadrobni prodaji stane eno jajce 14 vin.

— **40 let učitelj.** Te dni je praznoval 40letnico učiteljevanja šolski vodja v Červinjanu Jožef Peteani.

— **Vreme** je bilo dne 2. t. m. v Gorici zopet lepo solnčno. Bilo je nekoliko vetra, a za delo na polju je bilo vreme kakor nalašč.

— **Radeckijev veteran** — umrl. V Otaležu na Goriškem je umrl Radeckijev veteran Ivan Brejc v 85 letu starosti.

— **Tatovi.** V Plužnjah pri Otaležu so tatovi vdrli v klet hiše št. 44 in pokradli več mesnine in moke. Gospodar te hiše je padel v vojski. Zapuščena vdova je morala prestat še to nesrečo in strah. Tatovi, ki so domačini, so že pod ključem.

— **Snega** je bilo letos v Otaležkih hribih 80 cm, v višjih legah celo 7 pedi.

— **Vreme v Gorici** je bilo tudi v sredo zelo lepo solnčno.

— **Padli in ujeti rojaki.** Iz Otaleža je doslej v ruskem ujetništvu 5 vojakov, in sicer so v Atkarsku, Tomsu in Petropavlovsku. Najbrže jih je v resnici še več, ker od mnogih vojakov že več mesecev ni poročil. Življenje za cesarja so doslej dali trije Otaležani.

— **Na Sveti gori pri Gorici** prepreva škinkovec že od 25. februarja ne »griču«, ampak prav po domače, da se je »že naveličal« zime in se veseli sedaj cvetočih trobentic, zvončkov, zimzelena in teloha. V sredo zvečer ob 9. uri je bil tu hud, a kratek vihar.

— **Velik požar v Djakovu.** Iz Osjeka poročajo, da je danes pogorela iz neznanega vzroka velika trgovina »Reichmann

in sinovi« v Djakovu. Škode je okoli četr milijona kron.

— **Ovsen kruh.** Na Koroškem že dlje časa v nekaterih krajih jedo kruh, ki mu je primešana ovsena moka. Kruh zelo hvalijo. Tudi na Kranjskem v Majdičevem valnem mlinu v Kranju so začeli mleti velike množine ovsu.

— **Streljal na občinskega predstojnika.** Občinski predstojnik Ivan Rojko se je 14. m. m. sprl v Muretcu z 41letnim posestnikom Jožefom Žnidaričem, ker mu Rojko ni hotel izročiti črnovojniške knjižice. Med sporom je potegnil Žnidarič revolver in je ustrelil na občinskega predstojnika in na njegovo ženo Terezijo. Prva krogla je občinskega predstojnika le oplazila, druga ga je zadela v prsi in ga je nevarno ranila; Rojkove žene ni zadel. Okrožno sodišče v Mariboru je prisodilo Žnidariču devet mesecev težke ječe.

— **Iz ruskega ujetništva** se je oglasil te dni Ivan Rak, sin gosp. Franceta Rak, organista v St. Petru pri Novem mestu. Celih pet mesecev niso dobili njegovi domači o njem nikake vesti.

1 steklenica 20 vinarjev. Naročila po povzetju.

Stanovanje

obstoječe iz 2—3 sob z vsemi pritlikinami, se odda mirni stranki za mesec april na Resljevi cesti 22, pritlikje. — Več se poizve pri gosp. Perlesu, Prešernova ulica 22. 465

Prosim, ogledajte si predležne oblike nog, in ne bodete prišli težko do pripravljanja, da oblika čevlja ne sme biti poljubna, temveč obliki noge popolnoma prilagoden. Cloveške noge niso vse enake oblike, vsaka noga ima svoje posebnosti, in te posebnosti upoštevati je dolžnost vsakega izkušen. večaka.

Poskusite pri: 935

Fran Szantner

specialist za ortopedična in anatomska obuvanja

Ljubljana, Selenburgova ul. 4.

Dobra šivilja

za perilo sprejme delo, na željo gre tudi na dom. — Ponudbe sprejema uprava »Slovenca« pod šifro »šivilja«. 466

Kupi se po dnevni ceni vsaka množina kuhanega

MASLA

Mlekarna I. VRANŠIČ, p. Sunja, Hrvaško. 452

Hotelirji! Gostilničarji!

Ne odlašajte dolgo, temveč preskrbite se takoj s papirnimi prtiči, katerih najboljše, res higijenično, čisto belo kvaliteto ima v bogati zalogi in po neverjetno nizkih cenah.

lv. Bonač, Ljubljana.

Nasproti glavne pošte.

Na željo prtiče tudi tiskam v poljubni barvi in okusni izpeljavi.

Kuharica

vdova, večja vsega gospodinjstva, išče službe pri kakoli boljši rodbini brez otrok, najraje pa h kakemu č. g. župniku. Naslov na upravo »Slovenca« pod št. 457. (Znamka!)

Proda se dobro ohranjena, kompletna

postelja, nočna omara in omara za obleko.

Kje, pove uprava »Slovenca« pod št. 459.

Kuharica

srednje starosti, želi službe; gre tudi na deželo. Vstop lahko takoj. Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 450. (Znamka za odgovor.) 450

Sprejme se tako

prodajalka

z dobrimi spricvali in katoliškega mišljenja v večjo trgovino z mešanim blagom na deželi. Cenjene ponudbe s prepisi spricval je poslati na upravnistvo »Slovenca« pod št. 458.

Breje svinje, jesenčke in prasce

proda Vnovčevalnica za živino v Ljubljani. 462

Zahvala.

Za vse mnogobrojne dokaze srčnega sočutja ob prebriski izgubi našega nam nadvse dobrega očeta, ozir. strica, gospoda

ANTONA WISJANA

posestnika in sedlarskega mojstra

kakor tudi za številno spremstvo dragega rajnika, izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, osobito pa slavni »Šišenski čitalnici«, gospodom obrtnikom, darovalcem prekrasnih vencev in raznim gospem in gospodom, našo iskreno, globoko zahvalo.

Obila udeležba pri pogrebu predragega pokojnika nam je bila v veliko tolažbo.

Ljubljana - Šiška, dne 4. marca 1915.

463

Žalujejo ostali.

Najsrečnejša poslovnica v Ljubljani.

šte. 68.435 zadela	K 30.000—
„ 130.169 „	K 10.000—
„ 157.211 „	K 10.000—
„ 68.425 „	K 5.000—

Po K 2000—:

šte. 19.987, 19.994, 46.292, 81.517, 85.174.

Kdor se hoče udeležiti te dobička-polne loterije, ta naj takoj naroči srečko pri spodaj navedeni poslovnici.

Žrebanje 4. razreda

že 9. in 11. marca.

Možnost dobitka je od razreda do razreda večja.

Ne zamudite igre v zadnjih dveh razredih!

Srečke se dobijo pri

Poslovnici c. kr. razredne loterije:

Ljubljanski

Kreditni banki v Ljubljani

in njenih podružnicah v Trstu, Gorici, Celju, Celovcu in Splitu.

Cena za posestnika žreba prejšnjega razreda

Vabilo na redni občni zbor „Prvega ljubljanskega delavskega konzumnega društva“

vpisane zadruge z omejeno zavezo v Ljubljani

ki se bo vršil 19. marca 1915 ob 4. uri popoldne v hiši na Kongresnem trgu 2.

Dnevni red: 1.) Poročilo načelnika;
2.) Odobritev računov;
3.) Sprememba pravil;
4.) Volitev odbora in nadzorstva.

Vabljeni so člani k obilni udeležbi. Posebnih vabil se ne bo izdajalo. Vstop na občni zbor je dovoljen le članom oz. članicam, ne pa tudi teh zakonskim drugom ali družinskim udom.

Poročilo.

Odbor.

Zadruga je član „Zadružne zveze v Ljubljani“, „Gospodarske zveze v Ljubljani“, „Ljudske posojilnice v Ljubljani“ in „Sodovičarske zadruge v Ljubljani“.

Zadružna zveza vršila je zadnjo revizijo dne 20. marca 1913.

Začetkom leta je štela zadruga članov

1079 z ravnolotiko deleži à 30 K toraj

K 32.370—

Tekom računskega leta je pristopilo članov

63 z ravnolotiko deleži à 30 „ toraj

„ 1.890—

skupaj 1142

izstopilo pa članov

17 z deleži v znesku

K 34.260—

tako da je ostalo koncem leta članov

1125 z deleži v znesku

„ 510—

Odpovedalo je pa 55 članov svoje deleže.

Zadruga je bila ustanovljena l. 1895 in obstoji že 20 let. Ima tri prodajalne in sicer: Glavno zalogo, prodajalno in pisarno na Kongresnem trgu št. 2 ter podružnici v lastnih hišah: Glince št. 214 in Ljubljana, Zaloška cesta št. 15.

Promet je bil leta 1914 sledeči:

Dohodki K 538.113'86

Izdatki „ 537.887'65

Skupni promet K 1.076.001'51

Denarni promet.

Prejemki	K	v	Izdatki	K	v
Blagajniški preostanek l. 1913	172	20	Izplačani deleži	475	96
Vplačani deleži	1822	50	Izdatki za blago	464674	04
Pristopnine	59	—	Tekoči račun pri Ljudski posojilnici	45926	04
Prejemki za blago	461451	62	Amortizacija Mestni hranilnici	136	80
Tekoč račun pri Ljudski posojilnici	70926	04	Obresti	608	08
Stanarina društvene hiše na Zaloški cesti št. 15	2454	34	Amortizacija Deželni banki	365	50
Dohodki vrta te hiše	44	—	Obresti	447	—
Stanarina društvene hiše na Glincah št. 214	880	—	Obresti tekočega računa pri Ljudski posojilnici	143	—
Obresti tekočega računa pri Ljudski posojilnici	282	02	Izplačana dividenda	11957	67
Dividenda sodovičarske zadruge	1	14	Neposredna pristojbina	22	30
Prodane vreče	21	—	Davki:		
			Vojaška nastanarina K 12—		
			Doklada na žganje „ 204—		
			Hišni davek Ljubljane „ 670'12		
			Viča „ 110—		
			Pridobnina „ 561'68		
			Vodarina in gostščina „ 190'06	1747	85
			Upravni stroški:		
			Plače uslužbencem	9637	26
			Prispevek bolniške blagajne	230	02
			Starostno zavarovanje	61	38
			Tiskovine in pisarniške potrebščine	201	46
			Svečava	575	15
			Stanarine	196	—
			Razna popravila	95	40
			Požarna zavarovalnina	107	73
			Telefonske pristojbine	253	—
			Prispevek Zadružni zvezi	25	—
Svota	538113	86	Svota	538115	86

Račun.

Zguba	K	v	Dobiček	K	v
20% odpis od nepremičnega inventarja t. j. 57.126'60	1142	52	Pristopnine	59	—
10% odpis od premičnega inventarja t. j. 12'13'35	124	33	Stanarina društvene hiše na Zaloški cesti št. 25	2454	34
Davki	1747	86	Dohodki vrta te hiše	44	—
Neposredna pristojbina	22	30	Stanarina hiše na Glincah št. 214	880	—
Obresti Deželni banki	447	—	Dividenda sodovičarske zadruge	1	14
„ Mestni hranilnici	608	08	Prodana embalaža	21	—
„ Ljudski posojilnici	143	—	Kosmati dobiček pri blagu	29232	66
Upravni stroški	11382	40			
Izplačana dividenda	11957	67			
Čisti dobiček	5116	98			
Svota	32592	14	Svota	32692	14

Bilanca.

Aktiva	K	v	Pasiva	K	v
Nepremični inventar (dve hiši)	55984	08	Deleži članov	28952	24
Premični inventar (oprema)	1119	02	Posojilo Deželne banke	18252	51
Vrednost blaga v vseh treh prodajalnah	107744	57	Dolg na tekočem računu pri Ljudski posojilnici	25000	—
Terjatve na blagu	10414	48	Dolg pri Mestni hranilnici	11073	83
Delež pri Gospodarski zvezi	340	—	Dolg na dobropisih zadružnikom	31180	16
„ „ Zadružni zvezi	10	—	Dolg na blagu nezadružnikom	3726	54
„ „ Sodovičarski zadruzi	21	—	Rezervni sklad l. 1913 K 52.590'10		
„ „ Ljudski posojilnici	4	—	Čisti dobiček l. 1914 „ 5.116'98		
Gotovina koncem leta 1914	226	21	Rezervni sklad 31. decembra 1914	57707	08
Svota	175892	36	Svota	175892	36

Ljubljana, dne 31. decembra 1914.

Fina Srakar, tajnica.

Alojzij Kocmur, načelnik.

Franc Fezdur, podnačelnik.

Blaž Slapar, Fran Felician, Kroljč Ivan, Cerkovnik Liza, Ivanka Kosec, odborniki.

Avgust Ničman, Karl Kocjan, Martin Knez, nadzorstvo.

Marija Gregorač, blagajničarka.